
– Archief van de leesvereniging', Inventarisnummer 616 'Catalogus van de bibliotheek der leesvereniging aan de Theologische School te Kampen (ca. 1895 en 1927)'.

⁶⁷ *Groninger Archieven*, Collectie 'Vindicat atque polit' (1815-1943)', Inventarisnummer 1247 'Catalogus van de leeszaal van het jaar 1893. In gebruik tot vermoedelijk 1910'.

⁶⁸ Bork, van, G.J., Laan, N., (red.), *Twee eeuwen literatuurgeschiedenis. Poëtische opvattingen in de Nederlandse literatuur* (Groningen 1986) 96, 117 en 143.

⁶⁹ Dat in Groningen voor een deel dezelfde werken aanwezig waren hoeft echter nog niet te beteken dat men die ook daadwerkelijk las.

⁷⁰ Kalmthout, *Muzentempels*, 114-122.

⁷¹ Westers, *Welsprekende burgers*, 35-40 en 54-60.

⁷² Westers, *Welsprekende burgers*, 181.

⁷³ Idem, 192-193 en 270-271.

studenten in Kampen was het ondenkbaar dat dergelijke werken gelezen werden. De invloed van de docenten stond er garant voor dat het vernieuwende werk van de Tachtigers volstrekt aan het leesgezelschap voorbij ging. Hoewel in Groningen ook beslist veel dezelfde werken als in Kampen aanwezig waren, laat vooral de literatuur na 1880 zien waar de grens lag.⁶⁹ Die grens begon op de *Studentenleesvereniging* al bij de motivatie van de schrijvers. Hoewel sommige Tachtigers de toets der kritiek misschien qua zedelijkheid nog wel konden doorstaan, was de verkeerde grondhouding van de auteurs al doorslaggevend. Het naturalistische en symbolistische werk dat daarop volgde was al helemaal geen onderwerp van discussie.

Zoals alle verenigingen was ook *F.Q.I.* schatplichtig aan de liberaal-burgerlijke genootschapscultuur. De vormgeving van de vereniging laat duidelijk zien hoe de genootschappelijke kaders doorwerkten in haast alle verenigingsvormen van de negentiende eeuw. Ondanks de grote verscheidenheid in activiteiten, was er binnen bijna alle liberaal-burgerlijke genootschappen een grote overeenkomst in de - uitgebreide - reglementering. Het was niet alleen veilig en gemakkelijk de reglementen van andere verenigingen grotendeels over te schrijven, de strakke regelgeving was ook een middel tot cultureel onderscheid. Vooral de aard van het lidmaatschap en het boetesysteem waren daarbij vaste aandachtspunten.⁷⁰ Ook op *F.Q.I.* waren de reglementen van de verschillende deelverenigingen onderling inwisselbaar. Dat neemt niet weg dat de activiteiten zelf konden verschillen. Een vergelijking tussen de literaire conventie van *F.Q.I.* en rederijkerskamers kan dat duidelijk maken.

De rederijkerskamers waren eind achttiende eeuw ontstaan met als doel de oefening in recitatie en toneel. In tegenstelling tot de rederijkers uit de zeventiende eeuw hield men zich in het begin slechts zijdelings bezig met de productie van eigen werk.⁷¹ Met de terugtrekking van de elite en de daaropvolgende sociale segmentatie kwam het oorspronkelijke doel steeds meer in de verdrukking. Door de oefening in recitatie en toneel wilden de rederijkers namelijk een breed publiek smaak bij brengen voor hoogstaande Nederlandse poëzie. Daarin faalden ze echter volledig, althans volgens de voltallige Nederlandse literaire elite. Kwam de eerste generatie rederijkers nog met behoorlijke kwaliteit voor de dag, na 1860 ging er iets mis.⁷² Men begon namelijk steeds meer gebruik te maken van een eigen repertoire, dat sterk gericht was op de maatschappelijke actualiteit. Ook produceerden de rederijkers zelf stukken, waarvan de boodschap onmiskenbaar emancipatoir was. Talrijk waren de zelfgemaakte toneelstukken waarin kantoorklerken tegen alle verdrukking in triomfeerden.⁷³